

معاونت آموزش و پژوهش

کلیات طرح و آیین نامه اجرایی

برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی "استعدادهای قرآنی"

ویژه نوجوانان پسر (۹ تا ۱۳) و (۱۴ تا ۱۸) سال

ویراست جدید

فروردین ۱۳۹۶

طرح برگزاری دوره های آموزش تخصصی " استعداد های قرآنی " ویژه نوجوانان پسر (۹ تا ۱۳) و (۱۴ تا ۱۸) سال

***مقدمه:**

پیامبر اکرم (ص): **يا بَنِيَّ لَا تَغْفُلْ عَن قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ فَإِنَّ الْقُرْآنَ يُحْيِي الْقَلْبَ وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ؛**
فرزندم از خواندن قرآن غافل مباش، زیرا که قرآن دل را زنده می کند و از فحشاء و زشتی و ستم بازمی دارد.

قرآن کریم تنها منادی حقیقی هدایت و سعادت بشری، فصل الخطاب حضرت حق و سرچشمه لایزال معرفت الهی است که هر تشنه جویای معرفتی را به قدر عطشش، سیراب می کند. بی تردید در کشوری که در سایه عنایات خاصه قرآن و اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) و رهبری مقام معظم رهبری مدیریت می شود، بر همگان و به ویژه بر دستگاه های حاکمیتی فرض است که در توسعه فرهنگ اسلامی منطبق با شاخصه های قرآن و عترت بکوشند. بدیهی است اولین قدم در ایجاد ارتباط و انس با قرآن کریم، قرائت آیات کلام الهی است. از سوی دیگر قرائت آهنگین و مجود آن از جمله برترین هنرهای اسلامی است که دل و روح مستمعین را جلا داده و به شنونده بهجت و حظّ معنوی می بخشد.

با این توضیح **معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم** پیرو برگزاری جشنواره نغمه های آسمانی در سال ۱۳۹۰ و شناسایی نوجوانان مستعد زیر ۱۸ سال با هدف تسریع روند رشد و شکوفایی نوجوانان منتخب اقدام به برگزاری ۶ اردوی پرورش استعداد های درخشان قرآنی از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴ به صورت متمرکز نمود. در پی برگزاری مرحله نخست " طرح استعداد های قرآنی " به صورت استانی در سال ۹۵ و بررسی و کارشناسی نقاط قوت و ضعف طرح مذکور، اصلاحاتی در محتوا و ساختار اجرایی آن انجام پذیرفته است که ضمن ارسال طرح نامه جدید با عنوان "**برگزاری دوره های آموزش تخصصی استعداد های قرآنی - ویژه نوجوانان پسر (۹ تا ۱۳) و (۱۴ تا ۱۸) سال**" جهت اجرا در سال ۱۳۹۶ ارائه می گردد.

معاونت آموزش و پژوهش

سازمان دارالقرآن الکریم

* کلید واژه ها: استعداد قرآنی، نوجوان، آموزش‌های تخصصی

- ۱) **استعداد قرآنی:** منظور از استعداد قرآنی در این طرح فرد مستعد در حوزه قرائت تحقیق قرآن کریم بوده و به فردی اطلاق می‌شود که دارای توان بالا از نظر "هوش" و "گوش" موسیقایی بوده و دارای "صوت" مناسب برای قرائت قرآن کریم می‌باشد.
- ۲) **نوجوان:** پسران در دو گروه سنی (۹ تا ۱۳) و (۱۴ تا ۱۸) سال
- ۳) **آموزش‌های تخصصی:** شامل آموزش‌هایی نظیر صوت و لحن، تجوید، وقف و ابتداء، سبک زندگی اسلامی و آشنایی با مفاهیم قرآنی می‌باشد.

* اهداف طرح:

- ۱) شناسایی و انتخاب نوجوانان دارای استعداد قرائت قرآن و برنامه‌ریزی و برگزاری کلاس‌های آموزشی تخصصی جهت شکوفایی استعدادهای ایشان.
- ۲) افزایش توانمندی‌های علمی، معرفتی و مهارتی گروه‌های هدف با رویکرد تربیت قرآنی.
- ۳) تسهیل و تمهید شرایط لازم جهت رشد و شکوفایی استعدادهای قرآنی و آموزش اجرای تلاوت‌های اثربخش و زیبا.

* چکیده طرح:

پس از اطلاع‌رسانی و تبلیغات مناسب، ثبت نام از داوطلبان، برگزاری آزمون ورودی و انتخاب نفرات واجد شرایط، دوره‌های آموزش تخصصی در مراکز آموزشی پیش‌بینی شده برگزار شده و فراگیران ضمن آشنایی با مباحث "تجوید"، "صوت و لحن"، "وقف و ابتداء، ترجمه و مفاهیم" و "سبک زندگی قرآنی"، توانایی قرائت آهنگین و مجوّد آیات قرآن کریم با توجه به مطالب آموخته شده را کسب خواهند نمود. در انتهای این طرح انتظار می‌رود افراد بتوانند حداقل ۴ تلاوت تقلیدی را از استاد مقلّد خود تلاوت نموده و به تلاوت تطبیقی نیز ورود نمایند.

* شناسنامه طرح:

- ۱- **نام طرح:** برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی "استعدادهای قرآنی" - ویژه نوجوانان پسر (۹ تا ۱۳) و (۱۴ تا ۱۸) سال
- ۲- **مدت اجرای طرح:** ۲ سال
- ۳- **مقطع زمانی:** سال‌های ۱۳۹۵-۱۳۹۶-۱۳۹۷
- ۴- **پیش‌نیاز:** پذیرش در آزمون ورودی
- ۵- **گستره طرح:** سراسر کشور
- ۶- **شکل اجرای طرح:** به صورت حضوری
- ۷- **محل تشکیل دوره:** مؤسسات قرآنی مردمی شاخص در شهرها که امکانات و تجهیزات لازم جهت اجرای طرح را دارا باشند.
- ۸- **محتوای آموزشی دوره:** در ادامه خواهد آمد.
- ۹- **مجری دوره:** اداره امور قرآنی استانها با همکاری مؤسسات قرآنی مردمی شاخص.
- ۱۰- **گروه‌های هدف:** نوجوانان پسر (۹ تا ۱۳) و (۱۴ تا ۱۸) سال .
- ۱۱- **میزان ساعت آموزشی:** ۱۲۰ ساعت (۳۰ هفته - هر هفته ۴ ساعت آموزشی)

* شرایط ثبت نام و شرکت در طرح:

- ۱- دارا بودن حداقل ۹ و حداکثر ۱۸ سال سن . (متولدین سال‌های ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۷)
- ۲- قبولی در سنجش ورودی.

* مدارک ثبت نام:

- ۱- تکمیل فرم ثبت نام.
- ۲- یک قطعه عکس ۳*۴.
- ۳- تصویر صفحه اول شناسنامه.

* سنجش ورودی و مصاحبه :

باتوجه به عملیاتی شدن این طرح در سال ۹۵ ، مقتضی است فرآیند گزینش شرکت کنندگان در طرح مطابق ضوابط زیر صورت پذیرد :

- ۱- غربالگری افراد موجود در طرح (گزینش شده در سال ۹۵) توسط استاد طرح بدین صورت : افرادی که عضو طرح-های مشابه دیگر مانند طرح اسوه، طرح ملی تلاوت و ... هستند نمی‌توانند طرح را ادامه دهند. توانمندی صوتی آن‌ها مجدداً توسط استاد طرح آزمایش گردد تا در صورت نداشتن استعداد لازم، افراد دیگری جایگزین شوند.
 - ۲- پس از فراخوان عمومی در سطح شهرستان و به طور ویژه در جلسات قرآن و ثبت نام از داوطلبان برای انتخاب افراد واجد شرایط (علمی، اخلاقی و رفتاری)، می‌بایست موارد زیر انجام پذیرد :
- الف) اداره امور قرآنی پیش از برگزاری سنجش ورودی، تلاوت‌های تحقیق قاریان برجسته مصری-که به شرح جدول زیر می‌باشد- در زمان ثبت نام در اختیار ثبت نام کنندگان قرار داده و خانواده ایشان را نسبت به اهمیت موضوع و نحوه تمرین و آمادگی فرزندان خویش در آزمون ورودی توجیه نماید.

✚ تلاوت‌های تحقیق قاریان برجسته مصری مورد نظر در سنجش ورودی :

ردیف	نام قاری	سوره
۱	استاد عبدالباسط محمد عبد الصمد	سوره مبارکه حمد
۲	استاد محمد صدیق منشاوی	سوره مبارکه حمد
۳	استاد شحات محمد انور	سوره مبارکه حمد
۴	استاد مصطفی اسماعیل	سوره مبارکه طارق

نکته ۱: لوح فشرده تلاوت‌های مذکور پیش از این در قالب جشنواره نغمه‌های آسمانی به تمامی استان‌ها ارسال گردیده است. همچنین تلاوت‌های مربوطه جهت سهولت در دریافت در پایگاه اطلاع رسانی سازمان دارالقرآن الکریم (www.telavat.ir) قرار داده شده است.

نکته ۲: فرد ثبت نام کننده بر اساس علاقه و استعداد خود می‌تواند یکی از تلاوت‌های مذکور را جهت تقلید انتخاب نماید.

ب) سنجش ورودی باید توسط استاد دوره انجام پذیرد.

ج) در صورت نداشتن آمادگی برخی افراد جهت ارائه تلاوت تقلیدی معرفی شده، ارزیابی استعداد آن‌ها از طریق ارائه مداحی، سرود، اذان و ... مشروط به دقت نظر کافی از سوی استاد دوره بلامانع است.

د) افراد انتخاب شده نباید عضو هیچکدام از طرح‌های مشابه مانند طرح اسوه، طرح ملی تلاوت و ... باشند.

راه های کشف استعداد : فراخوان عمومی در سطح استان از طریق تیزر تلویزیونی، اعلام فراخوان دوره در جلسات شاخص قرائت قرآن کریم، فراخوان افراد صاحب رتبه در مسابقات دانش آموزی و ...

* محتوای آموزشی :

این دوره در دو کلاس مجزا ویژه سنین (۹ تا ۱۳) و (۱۴ تا ۱۸) ساله برگزار می گردد که در ادامه به سنین ۹ تا ۱۳ سال گروه (الف) و به سنین ۱۴ تا ۱۸ سال گروه (ب) گفته می شود. تعداد متعلمان هر کلاس ۱۵ نفر می باشد که هر هفته میزان ۴ ساعت آموزشی و در طول یکسال ۳۰ هفته تحت آموزش های تخصصی قرار می گیرند. زمان مورد نیاز برای هر فرد در هر هفته جهت ارائه تقلید و سایر آموزش ها به طور میانگین حدود ۱۵ دقیقه است که جمعاً ۱۲۰ ساعت در طول سال می باشد. در این مرحله از آموزش، اساس کار تقلید است. استاد محترم دوره با استفاده از قطعات معرفی شده جهت تقلید و کتب : حلیه القرآن (نوشته سیدمحسن موسوی بلده)، مفاهیم ۱ (نوشته مسعود و کیل)، معماری تلاوت (نوشته غلامرضا شامیوه) و طرحی برای زندگی (نوشته علیرضا لطفی)، صوت و لحن، تجوید، مفاهیم و سبک زندگی را به متعلمان آموزش می دهد. لازم به ذکر است هیچ گونه منبع علمی شامل کتاب یا جزوه در اختیار متعلمان گروه (الف) قرار نمی گیرد. لکن کتاب های : طرحی برای زندگی، حلیه القرآن سطح یک و آموزش مفاهیم قرآن سطح ۱ می توانند به عنوان کتاب های کمک آموزشی در اختیار متعلمان گروه (ب) قرار گیرند.

همچنین استاد کلاس موظف است جهت تقویت قرائت متعلمان، در هر جلسه یک صفحه از قرآن کریم را جهت ارائه به استاد به صورت ترتیل، به متعلمان تکلیف نماید. اساتید مصری و قطعات پیشنهادی جهت معرفی به مقلدان به شرح جدول زیر ارائه می گردد :

ردیف	نام قاری مصری	قطعه پیشنهادی
۱	مرحوم محمد صدیق منشاوی	سوره اسراء از ابتدای سوره
۲	مرحوم محمد صدیق منشاوی	سوره حشر از آیه ۱۸
۳	مرحوم راغب مصطفی غلوش	سوره انعام از آیه ۱۵۹
۴	مرحوم راغب مصطفی غلوش	سوره انفال از آیه ۲۲

نکته ۱ : با توجه به وسعت صدای یک و نیم اکتاوی ۹۰٪ از نوجوانان دو گروه فوق، بهترین گزینه ها، تقلید از دو استاد فوق است. در صورت صلاحدید استاد برای تقلید از مرحوم مصطفی اسماعیل یا مرحوم عبدالباسط، باید شیوه اوج گیری آنها توسط استاد کلاس تغییر داده شده و برای متعلمان بهینه گردد.

نکته ۲ : البته در میان نوجوانان به طور استثناء صداهای دو اکتاوی نیز یافت می شود که در آن صورت استاد کلاس می تواند با معرفی تلاوت هایی نظیر مرحوم مصطفی اسماعیل، مرحوم عبدالباسط، مرحوم کامل یوسف، مرحوم علی البناء و ... متعلمان را راهنمایی نماید.

تذکر ۳ : آموزش مفاهیم در راستای آیات تلاوت های تقلیدی می باشد.

محتوای دقیق تر آموزشی طی کارگاه ویژه ای قبل از دوره به استاد ارائه می گردد.

*** شرایط استاد دوره :**

- ۱- متخلق به اخلاق قرآنی و دارای حسن نام و شهرت در عرف جامعه.
- ۲- دارنده مدرک قرائت سطح ۷ از دارالقرآن یا رتبه استانی مسابقات اوقاف و امور خیریه.
- تبصره : در صورت نداشتن هیچکدام از عناوین فوق، ارسال فایل صوتی تلاوت استاد مورد نظر به سازمان دارالقرآن ضروری بوده و منوط به بررسی و تأیید معاونت آموزش و پژوهش این سازمان خواهد بود.
- ۳- متأهل.
- ۴- دارا بودن حداقل ۳۰ سال و حداکثر ۵۰ سال سن.
- ۵- داشتن حداقل ۵ سال سابقه تدریس در حوزه نوجوانان.
- ۶- آشنا به مبانی صوت و لحن.

*** بخش انگیزشی :**

- ۱- برگزاری اردوی آموزشی به صورت منطقه ای ویژه منتخبان دوره.
- ۲- در انتهای هر سال مسابقات قرائت تحقیق تقلیدی در بین شرکت کنندگان دوره به صورت استانی و متعاقب آن به صورت سراسری برگزار شده و به نفرات برتر جوایز نفیسی اهدا می گردد.
- ۳- در صورت اقتضای مالی استان، اهدای جوایز در طول دوره جهت تشویق و ترغیب و ایجاد رقابت سالم میان افراد، تشکیل گروه های تواشیح و هم خوانی قرآن کریم از میان متعلمان در اثربخشی دوره مؤثر خواهد بود.
- ۴- دعوت از صدا و سیمای استان جهت پوشش تصویری در طول دوره و پخش در شبکه استانی

* مسئولیت اجرایی:

مسئولیت برگزاری دوره‌ها طبق طرح تفصیلی مربوطه به عهده اداره امور قرآنی ادارات کل تبلیغات اسلامی استانها بوده که البته با همکاری مؤسسات قرآنی مردمی شاخص و تحت نظارت اداره امور قرآنی استان اجرا خواهد شد.

* نحوه اجراء (چرخه برگزاری):

- ۱- برنامه‌ریزی و ابلاغ دستورالعمل اجرایی طرح به اتحادیه مؤسسات قرآنی استان جهت ابلاغ طرح به مؤسسات قرآنی مردمی.
- ۲- تبلیغات و اطلاع رسانی (تیزر تلویزیونی، چاپ بنر و پوستر، نصب پلاکارد، استفاده از ظرفیتهای تمامی مؤسسات و خانه های قرآنی مردمی و شهرستانهای تابعه).
- ۳- ثبت نام از علاقمندان واجد شرایط طبق فرم ثبت نام و در اختیار قراردادن تلاوتهای تحقیق قاریان برجسته مصری حداقل ۱۰ روز پیش از برگزاری سنجش ورودی و مصاحبه.
- ۴- انجام سنجش ورودی، مصاحبه و احراز صلاحیت ثبت نام کنندگان توسط استاد دوره.
- ۵- در صورت وجود موسسه توانمند در سطح شهرستان، عقد تفاهم نامه همکاری با آن مؤسسه به عنوان مجری طرح.
نکته مهم: منظور از مؤسسه توانمند مؤسسه‌ای است که علاوه بر دارا بودن امکانات سخت افزاری و نرم افزاری مطلوب، از کادر اجرایی توانمند و آشنا و مسلط به مباحث طرح حاضر بوده و سابقه فعالیت در این خصوص را نیز دارا باشد.
- ۶- تعیین استاد دوره با توجه به شاخص های ارائه شده در طرح و معرفی به سازمان جهت برگزاری جلسات توجیهی متمرکز.
- ۷- بازرسی از روند اجرای دوره و نظارت بر اجرای با کیفیت آن.
- ۸- برگزاری آزمونهای میان دوره، پایان دوره و ارائه کارنامه عملکرد به تمامی قرآن آموزان و اعطای گواهینامه به قبول شدگان و انتخاب نفرات برتر دوره و اهداء جوایز به ایشان در قالب برگزاری مراسم اختتامیه.
- ۹- غربالگری در طول دوره براساس نتایج آزمون های میان دوره ای.
- ۱۰- هماهنگی با اساتید جلسات شاخص قرآنی استان و شهرستان و معرفی قرآن آموزان به جلسات مذکور.
- ۱۱- برگزاری اردوهای قرآنی با حضور استاد دوره و سایر اساتید در طی دوره آموزشی.
- ۱۲- ارسال گزارش مشروح و مصور توسط اداره امور قرآنی استان از برگزاری دوره وفق فرمتهای ارائه شده از سوی اداره طرح و برنامه سازمان دارالقرآن الکریم.

**فرم ثبت نام برگزاری دوره های تخصصی ویژه استعداد های قرآنی
ویژه نوجوانان پسر (۹ تا ۱۳) و (۱۴ تا ۱۸) سال**

استان: ----- شهرستان: -----

○ مشخصات فردی:

نام و نام خانوادگی: -----

نام پدر: -----

شماره ملی: -----

محل و تاریخ تولد: -----

مذهب: -----

میزان تحصیلات: -----

محل
الصاق عکس

۱۳ / /

○ اطلاعات والدین:

آیا پدر و مادر شما در قید حیاتند؟ پدر: آری / خیر — مادر: آری / خیر

سوابق قرآنی				تحصیلات				شغل	سن	والدین
مدیر تشکیلات قرآنی	تفسیر و مفاهیم	قرائت	حفظ	فوق لیسانس و بالاتر	لیسانس	دیپلم	زیر دیپلم			
										پدر
										مادر

○ اطلاعات آموزشی

اطلاعات و سوابق قرآنی قرآن آموزان:

۱- رتبه های کسب شده در مسابقات قرآنی:

ردیف	رشته	رتبه	سال	نام نهاد برگزار کننده
۱				
۲				
۳				

۲- اساتید قرآنی

ردیف	رشته	نام و نام خانوادگی استاد (حداکثر تا ۲ نفر)	شماره تماس
۱	روخوانی و روانخوانی		
۲	حفظ		
۳	قرائت (تجوید و صوت و لحن)		
۴	ترجمه و مفاهیم		

○ اطلاعات پرورشی

۱- آیا تا کنون در اردوهای دانش آموزی و... شرکت داشته اید؟

ردیف	نام اردو	مکان	سال شرکت	مدت اردو
۱				
۲				
۳				
۴				

۲- در کدام زمینه هنری و ورزشی آشنایی و مهارت دارید؟

ردیف	نام مهارت	نوع مهارت (مثال: خطاطی، نقاشی، تکواندو و...)	مدت فعالیت
۱	هنری		
۲	ورزشی		
۳	سایر		

۳- آیا شما بیماری خاص دارید؟ بله / خیر

۴- آیا داروی خاصی به طور مداوم مصرف می‌نمایید؟ بله / خیر

نشانی منزل:

کد پستی:

تلفن منزل: تلفن همراه پدر:

نام و امضای مسئول ثبت نام

امضای شرکت کننده:

تاریخ تنظیم فرم: